

ILOTULITTEET

valmistus, maahantuonti,
myynti, varastointi ja käyttö

tuKes

Tekstit: Tukes
 Kuvat: s. 3-7 & 11 Lauri Mannermaa
 Ulkoasu & taitto Hahmo Design Oy
 2. painos, 2012
 ISBN 978-952-5649-29-1 (PDF)

1. Johdanto	3	5. Ilotulitteiden myynti	8
2. Ilotulitteiden valmistus, maahantuonti ja jakelu	4	5.1. Yleistä	
3. Ilotulitetyypit ja niiden käyttö	5	5.2. Kaupan vastaava hoitaja	
3.1. Kertalaukeavat tähtipommityyppiset tuotteet	5	6. Kaupan varastointi	9
3.2. Sarjatoimiset tähtipommityyppiset tuotteet, padat ja yhdistelmätuotteet	5	6.1. Yleistä	9
3.3. Roomalaiset kynttilät	6	6.2. Varastointi myymälähuoneessa	9
3.4. Raketit	6	6.3. Varastohuoneet	10
3.5. Suihkut	6	6.4. Varastointi myymälärakennuksen ulkopuolella pihamaalla	10
3.6. Miinat	6	6.5. Ilotulitteiden vaarallisuusluokitus	11
3.7. Pientuotteet	6	6.6. Varastosuojan tarkastuslista	12
4. Ilotulitteiden turvallinen käyttö	7	7. Yksityinen säilytys kotona ja kuljetus	13

1. JOHDANTO

SUOMESSA AMMUTAAN ilmaan miljoonia kappaleita erilaisia ilotulitteita joka vuodenvaihteessa. Ilotulitteiden ammunta ajoittuu vuoden viimeisen päivän klo 18.00 ja Uudenvuoden päivän klo 02.00 väliselle ajalle. Myydä ja ampua saa ainoastaan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) yleiseen kauppaan hyväksymiä ilotulitteita tai pyroteknisten tuotteiden direktiivin mukaisia CE-merkittyjä ilotulitteita. Tästä tunnuksena tuotteessa on CE-merkki.

Ennen 4.7.2010 Suomessa yleiseen kauppaan hyväksytyt ilotulitteet on testattu testauslaitoksessa ja testaus-tulosten perusteella Tukes on hyväksynyt tuotteen markkinoille. Tuotteen maahantuojan vastuulla on jokaisen maahantuodun ilotulite-erän laadunvalvonta. Kansallinen hyväksyntämenettely loppui 4.7.2010 ja viimeiset kansallisesti hyväksytyt tuotteet poistuvat markkinoilta 4.7.2017 mennessä. Tämän jälkeen kaikkien markkinoille saatettavien uusien tuotteiden tulee olla CE-hyväksytyjä. Direktiivimukaisessa tuotteessa tulee olla CE-merkintä osoituksena vaatimustenmukaisuudesta, eli tuote täyttää pyroteknisiä tuotteita koskevan direktiivin 2007/23/ETY ja sen yhdenmukaistettujen standardien vaatimukset ja tämän on ilmoitettu laitos varmistanut (*valtioneuvoston asetus pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta 1102/2009*).

Ilotulitteiden luovutus ja käyttö on sallittu vain täysi-ikäiselle. Ammuttaessa ilotulitteita on suojalasiä käyttö pakollista.

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005) ja sen nojalla annettu räjähdeseetus (473/1993) muutoksineen, valtioneuvoston asetus pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta (1102/2009) sekä kauppa- ja teollisuusministeriön päätös räjähdystarvikkeista (130/1980) säätävät mm. räjähteiden hankkimisesta, hallussapidosta, valmistamisesta, varastoinnista, yleiseen kauppaan laskemisesta,

käytöstä, merkinnöistä ja hävittämisestä. Ilotulitteet kuuluvat tämän lainsäädännön piiriin.

Huolimatta ilotulitteiden testaamisesta ja laadunvalvonnasta voi myytävien tuotteiden joukosta löytyä viallisia yksilöitä, jotka eivät toimi oikein. On tärkeä muistaa, että ilotulitteet ovat räjähteitä ja niitä tulee käsitellä vastaavalla varovaisuudella. Jokaisessa myynnissä olevassa hyväksytyssä tuotteessa on oltava vaaditut merkinnät suomen ja ruotsin kielellä.

Ilotulitteiden luovutus ja käyttö on sallittu vain täysi-ikäiselle. Ammuttaessa ilotulitteita on suojalasiä käyttö pakollista.

2. ILOTULITTEIDEN VALMISTUS, MAAHANTUONTI JA JAKELU

SUOMESSA MYNNISSÄ olevat ilotulitteet on pääosin valmistettu Kiinassa. Ilotulitteen maahantuontiin Euroopan talousalueen ulkopuolelta vaaditaan maahantuontilupa. Luvan myöntää Tukes. Maahantuontilupaa tulee hakea kirjallisesti. Hakemuksessa tulee mainita maahantuotavan räjähteen nimi, vaarallisuusluokka, määrä, käyttötarkoitus ja valmistaja. Hakemuksessa on myös selvitettävä varastoinnin järjestely. Maahantuojaja suorittaa maahantuomilleen kansallisesti hyväksytyille ilotuliteerille laadunvalvonnan asetuksen 473/1993 muutosasetuksen 544/2012 ja ilotulitteelle annetun hyväksymispäätöksen mukaisesti. Tämän Suomessa tehtävän laadunvalvonnan tarkoitus on varmistaa, että jokaisen tuote-erän tuotteet ovat hyväksynnän mukaisia ja virheetömiä, jotta ne voidaan päästää myyntiin.

Direktiivin mukaisille CE-tunnuksella varustetuille ilotulitteille maahantuojaja suorittaa silmämääräisen tarkastuksen. Näille ilotulitteille laadunvalvonta tehdään jo valmistusmaassa osana valmistusprosessia. Tuotteiden ja kuljetuslaatikoiden tulee olla ehjiä, eikä niissä saa olla kosteusvaurioita. Käyttöohjeiden on oltava suomeksi ja

Maahantuojan on huolehdittava, että ilotulitteissa on vaatimustenmukaisuutta osoittava merkintä ja jokaisesta CE-merkitystä ilotulitteesta on saatavilla vaatimustenmukaisuutta osoittavat asiakirjat.

ruotsiksi, ja kunkin tuotteen tulee vastata alkuperäistä hyväksyttyä tuotetta. Maahantuojan on huolehdittava, että CE-hyväksytyissä ilotulitteissa on vaatimustenmukaisuutta osoittava merkintä ja jokaisesta tuotteesta on saatavilla valmistajan tai maahantuojan toimittamat vaatimustenmukaisuutta osoittavat asiakirjat.

3. ILOTULITETYYPIIT JA NIIDEN KÄYTTÖ

Kansallisesti hyväksytyt ilotulitteet

Suomessa myytävät ilotulitteet voidaan jakaa kuuteen eri ryhmään:

- kertalaukeavat tähtipommitus-tyyppiset tuotteet
- sarjatoimiset tähtipommitus-tyyppiset tuotteet
- roomalaiset kynttilät
- raketit
- suihkut
- miinat
- pientuotteet.

Tuote ei saa perustua pelkkään ”paukku efektiin”. Yksittäinen ”paukku efekti” saa olla korkeintaan 0.05 g mustaa ruutiä.

3.1. Kertalaukeavat tähtipommitus-tyyppiset tuotteet

Tuote koostuu laukaisuputkesta ja sen sisällä olevasta heittopanosesta ja efektipanosesta. Tuotteen toimiessa heittopanos heittää efektipanosen taivaalle. Effektipanos sisältää yleensä kapseliin pakattuna erilaisia pyromassoja, jotka kapselin sisällä oleva avauspanosmassa levittää taivaalla. CE-hyväksytyissä tuotteissa laukaisuputken sisähalkaisijan tulee olla välillä 28mm–30mm. Toistaiseksi markkinoilla voi olla (2017 saakka) kansallisesti hyväksytyjä tähtipommeja, joiden halkaisija on 31–50 mm. Näissä sytytyslangan on oltava suojassa tuotteen päällä olevan poistettavan kannen alla, ja tuotteessa tulee syttyä aluksi turvasuihku. Avauspanoksena sallitaan ainoastaan mustaruuti.

3.2. Sarjatoimiset tähtipommitus-tyyppiset tuotteet, padat ja yhdistelmä tuotteet

Tuote koostuu useasta laukaisuputkesta, jotka ovat yhdessä nipussa. Yksittäinen laukaisuputki on verrattavissa kohdan 3.1 tuotteeseen, paitsi laukaisuputken

3. ILOTULITETYYPIT JA NIIDEN KÄYTTÖ

sisähalkaisija saa olla korkeintaan 50 mm (tähtipommit ja miinat) ja 30 mm (roomalaiset kynttilät). Eri laukaisuputket voivat sisältää keskenään erilaisia toimintoja. Tuotteen toimiessa eri putket toimivat peräkkäin tai osa yhtä aikaa riippuen padan rakenteesta. Tuotteessa voi olla myös kaksi tulilankaa, joista toinen on varalanka.

3.3. Roomalaiset kynttilät

Tuote koostuu laukaisuputkesta, jonka sisällä on monta heitto- ja efektipanosta peräkkäin. Tuotteen toimiessa tuotteesta lähtee peräjälkeen taivaalle efektipanoksen heittopanosensa heittämänä. Tuotteen laukaisuputken sisähalkaisijan tulee olla välillä 20 mm – 30 mm.

3.4. Raketit

Raketeissa ajopanos ja efektipanoksen ovat kiinteästi kiinni toisissaan ja lentoa vakavoittamassa on keppi. Ajopanos nostaa koko tuotteen taivaalle, jossa efektipanoksen sisältämä avauspanos hajottaa efektit ympäriinsä. Tuotteesta on huomioitava, että tuotteen sisältämä ajopanosen kuori, keppi ja jossain määrin efektipanoksen kuorta putoavat alas tuotteen avauduttua lakikorkeudessaan. Raketeissa on rajoitettu avauspanoksen määrää ja voimaa.

3.5. Suihkut

Suihkut koostuvat kuoresta, jonka sisälle on puristettu suihkuefektin aikaansaava pyromassa. Massa palaa tuotteen erilaisia valoilmioita. Itse tuote ei lennä mihinkään ja tuotteen vaikutusetäisyys jää yleensä muutamiin metreihin. Suihkuja voi olla myös padan näköisinä tuotteina.

3.6. Miinat

Tuote koostuu laukaisuputkesta ja sen sisällä olevasta heittopanosesta ja efekteistä. Tuotteen toimiessa heittopanos heittää efektit taivaalle. Effektipanoksen sisältää yleisesti erilaisia shellejä tai tähtiä, jotka muodostavat erilaisia kuvioita taivaalla. Tuotteen laukaisuputken sisähalkaisijan tulee olla korkeintaan 50mm.

3.7. Pientuotteet

Pientuotteet muodostavat oman sekalaisen ryhmän, johon kuuluvat erilaiset lentävät perhoset, tankit, papatit yms. Tuotteille ominaista ovat pieni koko ja tuotteiden sisältämien pyromassojen vähäisyys.

Tuote ei saa perustua pelkkään paukkuefektiin.

4. ILOTULITTEIDEN TURVALLINEN KÄYTTÖ

ILOTULITTEIDEN KÄYTÖSSÄ on aina noudatettava tuotteen mukana tulevia käyttöohjeita. Ilotulitteita ammuttaessa suojalasien käyttö on pakollista ampujalle ja sytytyspuikon käyttö on suositeltavaa. Suojalasien käyttö on suositeltavaa myös yleisölle. Tuote on tuettava ammuttaessa niin tukevasti, ettei se pääse kaatumaan vahingossa. Raketit vaativat kunnollisen ammuntatelineen, josta ne voi turvallisesti lähettää oikeaan suuntaan pois päin ihmisistä ja rakennuksista. Raketin kepin pitää kuitenkin liikkua vapaasti pystysuunnassa telineessä. Raketti vaatii varsin ison ja aukean ammuntapaikan, koska keppi ajonoksen kuorineen ei saa pudota ihmisten tai rakennusten päälle.

Muistilista ilotulitteiden käyttäjille

- Käytä vain hyväksytyjä tuotteita (Tukes-numero tai CE-merkki).
- Lue tarkoin käyttöohjeet ja noudata niitä.
- Suojalasien käyttö on pakollista ampujalle ja suositeltavaa myös katsojille.
- Käytä sopivaa tukea tai telinettä raketin ampumiseen.
- Ammu ilotulitteet aukealta paikalta vaarattomaan suuntaan.
- Ei ilotulitteita alaikäisille eikä päihtyneille.
- Siivoa roskat ilotulituksen jälkeen.
- Älä yhdistele, pura tai virittele tuotteita, se johtaa helposti vakaviin henkilövahinkoihin.

Tuote on tuettava ammuttaessa niin tukevasti, ettei se pääse kaatumaan vahingossa.

5. ILOTULITTEIDEN MYYNTI

5.1. Yleistä

Ilotulitteiden myynti on kielletty 1.12.–26.12. välisenä aikana, jollei ostajalla ole räjähdeseituksen 79 §:ssä tarkoitettua pelastuslaitoksen kirjallista hyväksyntää ilotulitteiden käyttöön. Ilotulitteiden varastoinnista kaupan yhteydessä on tehtävä ilmoitus pelastuslaitokselle vähintään yksi kuukausi ennen myynnin ja siihen liittyvän varastoinnin aloittamista. Ilmoitus on tehtävä kirjallisesti ja siinä on mainittava:

- 1) *Hakijan nimi tai toiminimi, ammatti tai toimiala ja kotipaikka.*
- 2) *Paikka, jossa kaupan varastointia tullaan harjoittamaan.*
- 3) *Myyvälässä ja erillisissä varastosuojissa (myös pihamaalla oleva kontti) varastoitavien räjähteiden lajit ja suurin määrä.*
- 4) *Vastaavan hoitajan nimi.*

Ilmoitukseen on liitettävä mittakaavaan 1:1000 tai 1:2000 laadittu asemapiirros, josta käy selville liikkeen sijainti, lähiympäristö 100 metrin säteellä rakennuksiin sekä liikerakennuksen ulkopuolelle suunniteltujen varastosuojien sijainti. Lisäksi ilmoituksessa tulee olla mittakaavaan 1:50 tai 1:100 laaditut piirustukset, joista käy selville varastosuojien sijainti sekä rakennepiirustukset, jos varastosuojan rakenne ei täytä standardin SFS 4399 vaatimuksia.

Ilotulitteiden kaupan tulee tapahtua kiinteään liikehuoneistoon perustetussa myymälässä. Ilotulite on luovutettava myymälässä suoraan asiakkaalle. Ilotulitetta ei saa luovuttaa 18 vuotta nuoremmalle henkilölle. Ilotulitteiden luovuttaminen päihtyneelle on kielletty. Ilotulitteita luovutettaessa tulee myyntipisteessä olla vähintään yksi räjähteiden kaupasta ja varastoinnista vastaavan hoitajan tentin suorittanut henkilö. Ilotulitteiden myyntipisteessä tulee olla kirjallinen ohjeistus viallisten ilotulitteiden palauttamisesta myyntipisteeseen. Palautuvien viallisten tuotteiden varastointia myyntipisteessä koskevat samat määräykset kuin uusia tuotteita.

5.2 Kaupan vastaava hoitaja

Ilotulitteiden ja muiden räjähteiden kauppaa harjoittavan liikkeen palveluksessa tulee olla näiden kaupasta ja varastoinnista vastaava hoitaja.

Ilotulitteiden myynnistä vastaavan hoitajan tulee riittävästi tuntea niiden ominaisuuksia sekä kauppaa ja varastointia koskevat määräykset. Hänellä tulee olla riittävät valtuudet ja käytännön mahdollisuudet tehtäviensä hoitamiseen liikkeessä.

Vastaavan hoitajan tulee suorittaa Tukesissa vastaavan hoitajan pätevyyskoe. Hyväksytystä kokeesta annetaan todistus, johon merkitään, millaisten tuotteiden kaupan hoitajana henkilö voi toimia. Todistus on voimassa 10 vuotta. Se voidaan uusia, jos henkilö on toiminut vastaavana hoitajana viimeisen kolmen vuoden aikana. Uusimista tulee hakea itse, ja sitä on haettava todistuksen voimassaoloaikana.

Tukes järjestää tenttitilaisuuksia vuosittain riittävän usein vastaavan hoitajan pätevyyden saamiseksi. Tenttitilaisuuksia järjestetään ainakin seuraavilla paikkakunnilla: Helsinki, Kuopio, Lahti, Oulu, Rovaniemi ja Tampere.

Tarkempia tietoja kokeesta saa Tukesin kotisivuilta www.tukes.fi

6. KAUPAN VARASTOINTI

6.1. Yleistä

Myymlähuoneessa sijaitsevassa varastossa, joksi myyntipisteen varasto luetaan, saa varastoida enintään 50 kg (netto) ilotulitteita ja muita pyroteknisiä tuotteita. Myymälärakennuksessa, muualla kuin myymälähuoneessa sijaitsevassa varastossa, saa varastoida samanaikaisesti enintään 100 kg (netto) ilotulitteita kussakin varastosuojassa.

Myymlärakennuksen ulkopuolella, pihamaalla olevassa varastokontissa, voi varastoida enintään 500 kg (netto) vaarallisuusluokkiin 1.4 ja 1.3 kuuluvia pyroteknisiä välineitä yhteensä, josta korkeintaan 200 kg luokan 1.3 tuotteita. Varastokontin tulee täyttää standardin SFS 4398 kohdassa 2.4 tarkoitetulle konttivarastolle asetetut vaatimukset poislukien aitaus.

Myymlän konttivarastoinnista on määräyksiä räjähdäasetuksen 473/1993 muutosasetuksessa 544/2012. Muita myymälävarastoja koskevista määräyksistä on säädetty kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksessä räjähdystarvikkeista (130/1980).

6.2. Varastointi myymälähuoneessa

Myymlässä olevan kaapin tulee olla standardin SFS 4399 periaatteiden mukainen ja kaapin merkintöjen tulee vastata standardin 4399 tasoa. Myyntipisteessä olevaan varoitustauluun tai varastokaapin oveen kiinnitetään merkinnät:

- *Teksti, josta ilmenee kaapissa varastoitavien räjähteiden laji ja enimmäismäärät.*
- *Kooltaan 10 cm x 10 cm oleva varoituslipuke, jossa on valkoisella pohjalla musta räjähtävä pommin kuva punaisessa kehysessä.*

Ilotulitteet tulee varastoida myymälähuoneessa kaapeissaan.

Kaappien välittömässä läheisyydessä tulee olla myös avotulen ja tupakoinnin kieltävät taulut. Merkintöjen pitää näkyä kaapin oven asennosta riippumatta.

Ilotulitteet tulee varastoida myymälähuoneessa kaapeissaan. Myyntipaikat ja varastokaapit tulee erottaa omaksi kokonaisuudekseen ja sijoittaa siten, etteivät ne onnettomuustilanteessa vaikeuta myymälästä poistumista. Myyntialue on tarvittaessa rajattava selkeästi esimerkiksi myyntipöydillä ja kulkuesteillä. Ilotulitteiden myyntipistettä ei pidä sijoittaa käytävälle, jota käyttävät muihin saman rakennuksen tai ostoskeskuksen myymälätiloihin menevät asiakkaat, ellei myyntipöydän ympärille pystytä järjestämään vähintään 3 metrin etäisyydellä olevaa, vain ilotulitemyyntiin tarkoitettua ja muulta kulkeemiselta rajattua tilaa.

Hyvä myyntipiste on sijoitettu siten, että asiakas ohjataan ulos heti ostokset saatuaan. Hyvä ratkaisu on myös se, että ostokset maksetaan myyntipisteessä. Näin ilotulitteita ei sekoiteta muihin ostoksiin. Kassalla mahdollisesti oleva liukuhihna on syytä pitää pyörimättömänä, ettei ilotulitteista pääse valumaan massoja ja aiheuttamaan ongelmia, ellei tuotteita ole laitettu suljettuun muovipussiin ja hihna ole antistaattinen.

Jokainen myyntipiste on oma kokonaisuutensa. Myyntipaikan sijoitus, laitteet ja toiminta myyntipaikalla on mietittävä tarkkaan sekä kaikki myynnistä aiheutuvat riskit on arvioitava. Tarvittaessa arviointi on esitettävä myös pelastusviranomaiselle.

6. KAUPAN VARASTOINTI

6.3. Varastuhuoneet

Räjähdeet on varastoitava niin, ettei yleisö pääse niihin käsiksi ja varastosuojat on pidettävä lukittuina. Varastosuojaan ei saa viedä avotulta, tulentekovälineitä eikä sellaisia esineitä, jotka saattavat aiheuttaa kipinöitä tai muuta palovaaraa. Jos varastotilassa on ilotulitteiden ohella muitakin räjähteitä, pitää ilotulitteet ja mahdollinen ruuti varastoida omissa, 30 minuuttia palorasitusta kestävässä SFS 4399 periaatteiden mukaisissa kaapeissaan.

Myymläarakennuksessa, muualla kuin myymälähuoneessa varastoitavat räjähteet tulee varastoida huonetilassa, joka on muodostettu omaksi palotekniseksi osastokseen. Osastojen rakennusosien pitää ilotulitevarastossa olla vähintään luokkaa EI 60 palamaton. Jos tila on hyväksytty ruudin varastointiin, on osastointivaatimuksena EI 120 palamaton. Näitä varastosuojia voi myymäläarakennuksessa olla useita. Niissä kussakin voi varastoida enintään 100 kg ilotulitteita (netto). Varastosuojan tulee sijaita rakennuksessa pohja- tai kellarikerroksessa.

Varastosuojan läheisyydessä ulkopuolella tulee olla sammutin. Varastosuojan ovesa tai oven vieressä tulee olla ”pommin kuva” kooltaan 30 cm x 30 cm, teksti ”Räjähdeitä – Explosiva varor” sekä tupakoinnin ja avotulen tekemisen kieltävä taulu.

Varastosuojan sähköasennuksissa on noudatettava räjähdysvaarallisten tilojen sähköturvallisuusmääräyksiä. Tilassa saa olla vain välttämättömiä sähkölaitteita. Sähkölaitteiden kotelointiluokka on oltava vähintään IP54. Varastosuojan sähköjohtojen jännitteellisyys tulee olla havaittavissa ulkopuolella olevasta merkkivalosta tai kytkimestä.

6.4. Varastointi myymäläarakennuksen ulkopuolella pihamaalla

Myymläarakennuksen ulkopuolella, pihamaalla olevassa varastokontissa, voi varastoida enintään 500 kg (netto) vaarallisuusluokkiin 1.4 ja 1.3 kuuluvia välineitä, joista korkeintaan 200 kg luokkaan 1.3 kuuluvia. Varastokontin tulee täyttää standardin SFS 4398 kohdassa 2.4 tarkoitetulle konttivarastolle asetetut vaatimukset. Verkkoaidan saa jättää pois. Kontin ympärille tulee kuitenkin jäädä vähintään 1 metri tyhjää tilaa. Ilmastointi on järjestettävä siten, ettei kontin ulkopuolelta ole mahdollista saada vieraita esineitä sisälle. Seinät ja ovet eristetään sisäpuolelta

vähintään 100 mm vuorivillalla tai vastaavalla palamatomalla materiaalilla. Eriste, katto ja lattia peitetään vähintään 10 mm paksulla muottivanerilla tai vastaavalla materiaalilla (koolaus x 100 mm). Normaalityyppisen lisäksi kontti varustetaan yli oven kulkevilla vähintään 6 mm x 50 mm lattaraudalla tai vastaavan suojan antavalla lisälukituksella. Suoja varustetaan riittävän lujalla teräksisellä riippulukolla ja sitä vastaavilla kiinnikkeillä. Kontti varustetaan sopivilla nostokoukuilla.

Pihamaalla oleva varastokontti ei saa aiheuttaa vaaraa ympäristölle. Räjähdeasetuksen muutos 544/2012 edellyttää seuraavia suojaetäisyyksiä kontilta:

- 1) *Kontin etäisyys myymäläarakennuksesta on oltava vähintään 15 m. Kontin etäisyyttä tulee pidentää, jos kontin viereisellä seinällä on suuri palokuorma. Etäisyyttä voidaan vastaavasti pienentää enintään 10 metriin saakka, jos myymäläarakennuksen kontin puoleinen seinä on palonkestävä tai koko myymäläarakennus on suojattu automaattisella sammutuslaitteistolla. Kontin etäisyyden tulee olla kuitenkin aina rakennuskorkeutta suurempi.*
- 2) *Kontin etäisyys toisesta varastokontista on vähintään 10 m*
- 3) *Etäisyys autojen pysäköintipaikoista on vähintään 10 m*
- 4) *Etäisyys yleisestä tiestä ja rautatiestä on vähintään 10 m*
- 5) *Kontin ja lähimmän polttonesteiden jakelulaitteen välinen etäisyys on vähintään 50 m*
- 6) *Etäisyys asuinrakennukseen, kouluun tai urheiluhalliin on vähintään 50 m*
- 7) *Etäisyys vanhainkotiin, sairaalaan, päiväkotiin tai muuhun hoitolaitokseen on vähintään 100 m*

Kontin oviaukot on suunnattava siten, että kontin tulipalossa ilotulitteiden heitteistä aiheutuu mahdollisimman vähän vaaraa.

Kontin sijoitus on otettava huomioon liiketilan pelastussuunnitelmassa. Kontin on oltava mahdollisimman helposti lähestyttävissä vaihtoehtoisista suunnista pelastuslaitoksen kalustolla ja se on oltava helposti siirrettävissä.

Konttien sijoituksessa on otettava huomioon myös muut lähellä olevat rakennukset ja niiden turvallisuusjärjestelyt.

Varastosuojan ovesa tai oven vieressä tulee olla ”pommin kuva” kooltaan 30 cm x 30 cm, teksti ”Räjähdeitä – Explosiva varor” sekä tupakoinnin ja avotulen tekemisen kieltävä taulu.

6. KAUPAN VARASTOINTI

6.5 Ilotulitteiden vaarallisuusluokitus

Räjähdeet jaetaan vaarallisuusluokkiin. Luokkia on neljä ja ne kuvaavat räjähteiden vaarallisuutta mahdollisessa onnettomuustapauksessa. Luokitus perustuu vaarallisten aineiden kansainvälisiin kuljetusmääräyksiin, mutta ne sopivat kuvaamaan räjähteissä piileviä vaaroja myös myymälä- ja varastointiolosuhteissa.

Tuotteiden valmistajan tai maahantuojan tulee määrittellä tuotteiden vaarallisuusluokitus. Vaarallisuusluokitus voi muuttua tuotteita uudelleen pakattaessa.

VAARALLISUUSLUOKKAAN 1.1 kuuluvat massaräjähdyks-vaaralliset räjähteet, joita sisältävä erä räjähtää kokonaan tai suurimmalta osaltaan yhden räjähteen tai osankin räjähdde-erästä räjähtäessä. Tähän luokkaan kuuluvat useimmiten louhinta- ja sotilasräjähdysaineet. Siihen kuuluvat myös monet ilotulitusnäytöksissä käytettävät järeät ilotulitteet.

VAARALLISUUSLUOKKAAN 1.2 kuuluvat sellaiset sirpalevaaraa aiheuttavat räjähteet, jotka eivät ole massaräjähdyksvaarallisia.

VAARALLISUUSLUOKKAAN 1.3 kuuluvat räjähteet, jotka ovat palovaarallisia ja joista aiheutuu joko vähäistä räjähdys- tai sirpalevaaraa tai molempia, mutta jotka eivät ole massaräjähdyksvaarallisia. Tähän vaarallisuusluokkaan kuuluvat räjähteet, jotka palaessaan aiheuttavat huomattavasti säteilylämpöä tai palavat yksitellen aiheuttaen vähäistä räjähdys- tai sirpalevaaraa tai molempia. Tähän luokkaan kuuluvat useimmat luokkien 2 ja 3 kuluttajakäyttöön tarkoitettut kiivaasti palavat isot ilotulitteet (erityisesti raketit).

VAARALLISUUSLUOKKAAN 1.4 kuuluvat räjähteet, joista ei aiheudu olennaista vaaraa. Tähän vaarallisuusluokkaan kuuluvat räjähteet, jotka syttyessään aiheuttavat vähäistä vaaraa. Vaara rajoittuu pääasiassa pakkaukseen eikä vaarallisia sirpaleita tai heitteitä (sinkoutuvia esineitä) ole odotettavissa. Ulkopuolinen palo ei saa aiheuttaa pakkauksen koko sisällön välitöntä räjähtämistä. Tähän luokkaan kuuluvat tavallisimmat luokkien 1 ja 2 ilotulitteet.

6. KAUPAN VARASTOINTI

6.6. Varastosuojan tarkastuslista

Varastosuojan tarkastuslistaa voi vastaava hoitaja käyttää tukena tarkistettaessa, että turvallisuuteen tähtäävät toimenpiteet on toteutettu. Lista soveltuu sekä paloviranomaisen että toiminnanharjoittajan käyttöön. Vastaavan hoitajan on hyvä käydä lista läpi joka aamu ennen myynnin aloittamista.

Vastaavan hoitajan on hyvä käydä lista läpi joka aamu ennen myynnin aloittamista.

TARKASTETTAVA KOHDE	KYLLÄ	EI	VIITE
Onko vastaava hoitaja nimetty, onko todistus voimassa?	☐	☐	Asetus §:t 46, 47
Onko räjähdelainsäädäntö henkilökunnan käytettävissä?	☐	☐	Asetus § 46
Onko myyntipiste järjestetty ilmoituksen mukaisesti?	☐	☐	Asetus § 40
Onko asiakkaiden pääsy ilotulitteiden varastusoijiin estetty?	☐	☐	KTMP § 66
Onko myyntipisteen ympäristö turvallinen?	☐	☐	KTMP §:t 66a, 67
Ovatko varoitus- ja kieltokilvet sekä opasteet kunnossa?	☐	☐	KTMP/SFS 4399
Onko alkusammutuskalusto paikalla, huollettu ja paikka merkitty?	☐	☐	KTMP § 80
Ovatko poistumisreitit avoimena ja merkitty?	☐	☐	KTMP § 66a
Ovatko varastotilat riittävät?	☐	☐	Asetus § 38
Ovatko määrät määräysten mukaiset?	☐	☐	Asetus § 38
Onko varastusuoja vain ilotulitteita (ja siivousvälineitä)?	☐	☐	KTMP § 38
Onko varastusuojien (kaappien, erillisten huoneiden, pihalla olevan kontin) rakenne kunnossa?	☐	☐	KTMP §:t 67-71
Ovatko pihamaalla olevat kontit asianmukaisessa paikassa?	☐	☐	Asetus § 40a
Onko pelastussunnitelmaan lisätty ilotulitteiden varastointi- ja myyntipaikat?	☐	☐	Asetus § 40a
Onko varastusuojien lukitus järjestetty määräysten mukaisesti?	☐	☐	KTMP § 66
Ovatko sähkölaitteet ehjät ja määräysten mukaiset?	☐	☐	KTMP § 44
Onko myynnissä vain hyväksytyjä tuotteita?	☐	☐	Asetus § 33
Ovatko esillä pidettävät esittelykappaleet tyhjiä näytteitä?	☐	☐	KTMP § 66
Onko myyntihenkilökunta 18 vuotta tai yli?	☐	☐	Asetus § 46
Onko myyntipaikka varastoineen hyväksyttävässä kunnossa?	☐	☐	

7. YKSITYINEN SÄILYTYS KOTONA JA KULJETUS

ASUINHUONEISTOSSA TAI huonetiloissa, jossa ihmisiä tavallisesti oleskelee, saa säilyttää enintään 5 kg ilotulitteita (netto) ja muita pyroteknisiä valmisteita. Ilotulite on säilytettävä alaikäisten ulottumattomissa lukitussa kuivassa ja viileässä paikassa, jos tuotteen käyttöohje ei tuotteen ominaisuuksien takia muuta vaadi. Ilotulitteita ei kuitenkaan saa säilyttää ullakotiloissa, eikä kaksi tai useampia asuinhuoneistoja käsittävän rakennuksen eri asuinhuoneistojen yhteisessä tilassa, eikä niiden säilytystiloissa.

Ilotulitteiden kuljettamisesta säädetään liikenne- ja viestintäministeriön asetuksessa vaarallisten aineiden kuljetuksesta tiellä (369/2011). Yksityinen henkilö saa kuljettaa omaan käyttöön tarkoitettuja ilotulitteita asianmukaisissa vähittäismyyntipakkauksissa rajoituksetta.

Toiminnanharjoittajat voivat kuljettaa ns. vapaarajan puitteissa 1.3 luokan ilotulitteita 20 kg, 1.4 luokan 333 kg sekä rajoituksetta luokan 1.4S ilotulitteita ilman, että kaikkia vaarallisten aineiden kuljetusta koskevia määräyksiä on noudatettava. Jos edellä mainittuja ilotulitteita kuljetetaan yhdessä tai kuljetuksessa on mukana muita vaarallisia aineita, on määrät hyvä selvittää verkossa vak-hakusivuston avulla (<http://www.vakhaku.fi>). Kuljetuksessa on kuitenkin aina oltava mukana mm. rahtikirja ja 2 kg sammutin. Jos ilotulitteiden määrä ylittää vapaarajan, on kaikkia vaarallisten aineiden kuljetussäädöksiä noudatettava täysimääräisesti.

Kuljettaessa ilotulitteita muuten kuin matkustajan matkatavarana matkustajia kuljettavassa linja-autossa, on ilotulitteista ilmoitettava kuljettajalle. Ilotulitteet on sijoitettava tavaratilaan ja luokan 1.3 enimmäismäärä on 10 kg sekä luokan 1.4 enimmäismäärä on 20 kg.

AJONEUVO	KULJETUSLUOKKA	
	1.4	1.3
Henkilöitä kuljettava ajoneuvo (tavaratila)	20 kg	10 kg
Henkilökuljetuksessa oleva linja-auto (tavaratila*)	20 kg	10 kg

* Henkilökuljetuksessa olevassa linja-autossa saa kuljettaa kuljetusluokan 1.4 ja 1.3 räjähteitä vain **kuljettajan luvalla**. Kuljetus on sallittu ainoastaan tavaratilassa.

Ilotulite on säilytettävä alaikäisten ulottumattomissa lukitussa kuivassa ja viileässä paikassa.

tukes

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

HELSINKI PL 66 (Opastinsilta 12 B) 00521 Helsinki

TAMPERE Kalevantie 2, 33100 Tampere

ROVANIEMI Valtakatu 2, 96100 Rovaniemi

PUHELIN 029 5052 000 | www.tukes.fi